

CO₂-Managementplan 2019

Opdrachtgever: Aannemingsbedrijf Jos Scholman
Naam: Hans Kooijman

Simone Barents
De Duurzame Adviseurs

26 november 2020

de duurzame
adviseurs

Inhoudsopgave

1	 INLEIDING EN VERANTWOORDING	3
1.1	LEESWIJZER	5
2	 ENERGIEMANAGEMENT ACTIEPROGRAMMA	6
2.1	KWALITEITSMANAGEMENTPLAN	6
2.2	ENERGIEMANAGEMENTPLAN	6
2.3	ENERGIEBELEID	6
2.4	DOELSTELLINGEN	7
2.5	UITVOERING	7
2.5.1	<i>Energieaspecten</i>	7
2.5.2	<i>Referentiejaar</i>	7
2.5.3	<i>Reductiedoelstellingen</i>	7
2.5.4	<i>Organisatie van de CO₂-footprint</i>	7
2.5.5	<i>Energieverbruik Jos Scholman</i>	8
2.5.6	<i>Energie reductiekansen</i>	8
2.5.7	<i>Monitoren en beoordelen</i>	8
2.6	TVB MATRIX	10
2.7	BORGING VAN HET KWALITEITS- EN ENERGIEMANAGEMENT ACTIEPLAN	11
2.7.1	<i>Interne audits</i>	11
2.7.2	<i>Externe audits</i>	11
2.7.3	<i>Directiebeoordeling</i>	11
2.7.4	<i>Feedback</i>	11
3	 COMMUNICATIEPLAN	12
3.1	EXTERNE BELANGHEBBENDEN	12
3.2	INTERNE BELANGHEBBENDEN	13
3.3	PROJECTEN MET GUNNINGVOORDEEL	13
3.4	COMMUNICATIEPLAN	14
3.5	WEBSITE	15
3.5.1	<i>Tekstuele informatie</i>	15
3.5.2	<i>Gedeelde documenten</i>	15
3.5.3	<i>Website SKAO</i>	15
4	 PARTICIPATIE SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN	16
4.1	INVENTARISATIE INITIATIEVEN	16
4.2	ACTIEVE DEELNAME	16
4.3	LOPENDE INITIATIEVEN	16
5	 STUURCYCLUS	19
	DISCLAIMER & COLOFON	20
	UITSLUITING VAN JURIDISCHE AANSPRAKELIJKHEID	20
	BESCHERMING INTELLECTUEEL EIGENDOM	20
	ONDERTEKENING	20

1 | Inleiding en verantwoording

Jos Scholman is op 28 april 1975 opgericht door Jos Scholman als eenmanszaak in loonwerk en machineverhuur. Na jaren gestage groei is de eenmanszaak op 30 september 1985 overgegaan in een bv voor aanneming en cultuurtechnische werken. In 1993 heeft de overname van een aannemingsbedrijf in de wegenbouw ervoor gezorgd dat Jos Scholman ook in de grond- weg- en waterbouw werkzaam werd. Jos Scholman is in de loop der jaren sterk gegroeid en ons personeelsbestand is meegegroeid. Inmiddels hebben de verschillende werkmaatschappijen van Jos Scholman een totaal van 180 vaste medewerkers. Wij combineren ons geavanceerde machinepark met de kunde en vaardigheid van onze medewerkers en de zorgvuldige structurering van onze bedrijfsvoering om uw projecten tot een succes te maken. Van voorbereiding tot afronding heeft Jos Scholman het hele project in eigen beheer. Door de hoge mate van betrokkenheid is Jos Scholman een betrouwbare partner om samen met u het gewenste eindresultaat te behalen.

Van opdracht tot de oplevering verzorgen wij het project voor onze partners. Op deze wijze voert Jos Scholman Groen en GWW-projecten uit en heeft veel projecten gerealiseerd tot volle tevredenheid van opdrachtgevers op lokaal, provinciaal en landelijk niveau. Met een inzichtelijke werkwijze en een representatieve aanpak werkt Jos Scholman aan projecten variërend van reconstructie tot aanleg en onderhoud van Groen en GWW. Jos Scholman heeft jarenlange ervaring op het gebied van (her-)inrichting en onderhoud van de openbare ruimte en infrastructuur en wil met haar diensten bijdragen aan een plezierige en uitdagende leef- en werkomgeving. Voor Jos Scholman is "Duurzaamheid en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen" een actueel thema. Dit komt onder meer tot uiting in de initiatieven die Jos Scholman onderneemt om zich te certificeren (CO2-Prestatieladder). Door deze rapportage wil Jos Scholman inzicht geven in het beleid rondom uitstoot en reductie. Jos Scholman is een prominente marktpartij en de innovatieve dienstverlener met de juiste mix tussen de sectoren Groen, Infra, Water en Sport. Jos Scholman neemt daartoe initiatieven om het elektriciteit en brandstofverbruik bij uitvoering van haar diensten en projecten te beperken en de CO2-bewust certificaat behouden en de uitstoot reduceren ten gunste van onze leef- en werkomgeving.

Onze opdrachtgevers zijn:

- Rijksoverheid (Rijkswaterstaat)
- Provinciale Waterstaten
- Water-/Zuiveringsschappen
- Ministeries (Defensie, VROM)
- Provincies
- Gemeenten
- Sportvereniging
- Bedrijven en Instellingen
- Vereniging van eigenaren
- Particulieren

Jos Scholman wil daarnaast graag weten hoe haar activiteiten en diensten integraal scoren op klimaatvriendelijkheid. Dit kan inzichtelijk worden gemaakt met behulp van een CO2-footprint. Wij hebben van elk achterliggend jaar een footprint gemaakt, waarbij 2014 als basisjaar geldt.

De CO2-footprint geeft een inventarisatie van de totale hoeveelheid uitgestoten broeikasgassen, alsmede inzicht in de herkomst van deze emissies over de verschillende processen van Jos Scholman.

Het nemen van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de negatieve impact die onze bedrijfsactiviteiten uitoefenen op het milieu is voor Jos Scholman van cruciaal belang. Hier wordt invulling aan gegeven door het voeren van een actief milieubeleid geënt op voortdurend verbeteren volgens het principe van de "PDCA-methodiek". Het reduceren van de CO2-uitstoot is hierbij van wezenlijk belang voor de

organisatie. Onze maatschappelijke verantwoordelijkheid op dit gebied willen wij uitdragen aan de hand van de richtlijnen die de CO₂-Prestatieladder daarvoor aanreikt. Hiermee geven wij aan te voldoen aan niveau 5 van de CO₂-Prestatieladder v3.0. De CO₂-Prestatieladder kent vier invalshoeken:

A. Inzicht

Het opstellen van een onomstreden CO₂-footprint conform de ISO 14064-1 norm en daarmee inzicht krijgen in de CO₂-uitstoot van het bedrijf.

B. CO₂-reductie

De ambitie van het bedrijf om de CO₂-uitstoot te verminderen.

C. Transparantie

De wijze waarop een bedrijf in- en extern communiceert over haar CO₂-footprint en reductiedoelstellingen.

D. Deelname aan initiatieven

(in sector of keten) om CO₂ te reduceren.

Elke invalshoek is onderverdeeld in vijf niveaus. Hoe hoger het niveau per invalshoek, hoe meer punten het bedrijf vergaart en des te meer gunningvoordeel het bedrijf ontvangt. Een erkende certificerende instantie beoordeelt de activiteiten en bepaalt het niveau van de CO₂-Prestatieladder. Hiervoor moeten stappen zijn gezet op alle invalshoeken van de ladder.

In dit rapport wordt de emissie-inventaris van Jos Scholman besproken. Dit rapport richt zich op invalshoek A (inzicht) en invalshoek B (CO₂-reductie) van de CO₂-Prestatieladder. De CO₂-footprint geeft een inventarisatie van de totale hoeveelheid uitgestoten broeikasgassen: de GHG-emissies. Daarnaast geeft het inzicht in de herkomst van deze emissies met een verdeling naar directe en indirecte GHG-emissies (respectievelijk scope 1 en scope 2).

De inventarisatie is een verantwoording van eis 3.A.1 van de CO₂-Prestatieladder en is uitgevoerd conform de ISO 14064-1: 2006 (E) "*Quantification and reporting of greenhouse gas emissions and removals.*" In dit rapport wordt de CO₂-footprint gerapporteerd volgens § 7.3.1 van deze norm. In het laatste hoofdstuk is hiertoe een kruistabel opgenomen.

In de rapportage voor de CO₂-Prestatieladder wordt er onderscheid gemaakt tussen de scope 1, 2 en 3. Deze indeling is oorspronkelijk afkomstig uit het GHG-protocol. De SKAO plaatst '*business travel*' en '*personal cars for business travel*' in scope 2 in plaats van de scope 3. Omdat deze rapportage voor de CO₂-prestatieladder van de SKAO is, worden de scope 1 en scope 2 categorieën van de SKAO aangehouden.

1.1 Leeswijzer

Dit document is ter bewijsvoering van de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Per hoofdstuk wordt een eis behandeld. Hieronder een leeswijzer.

Hoofdstuk in dit document	Eis in de CO₂-Prestatieladder
Hoofdstuk 4: Energiemanagement actieprogramma	2.C.2, 3.B.2 en 4.A.2
Hoofdstuk 5: Communicatieplan	2.C.3
Hoofdstuk 6: Participatie sector- en keteninitiatief	3.D.1 en 3.D.2
Hoofdstuk 7: Stuurcyclus	2.C.2

2 | Energiemanagement actieprogramma

In dit hoofdstuk wordt het kwaliteitsmanagementplan (eis 4.A.2) en het energiemangement actieplan (eis 3.B.2) van Jos Scholman vormgegeven.

2.1 Kwaliteitsmanagementplan

Het kwaliteitsmanagementplan gaat in op het borgen en verbeteren van de kwaliteit van de CO₂-footprint en Scope 3 emissies. De algemene doelstelling van het kwaliteitsmanagementplan is om continue verbetering van efficiënte en effectieve omgang met energie en een vermindering van de CO₂-uitstoot van de bedrijfsactiviteiten te waarborgen.

Daarnaast geeft het kwaliteitsmanagementplan inzicht in de procedures, het meten en rapporteren van de CO₂-footprint. Met het kwaliteitsplan wordt er geborgd dat een volledige, betrouwbare en actuele consolidatie van de energieprestaties van Jos Scholman kan plaatsvinden. Er wordt inzicht verschaft in de energieprestaties van de totale bedrijfsvoering en de totale CO₂-emissies als gevolg ervan. Met het kwaliteitsmanagementplan als middel beoogt Jos Scholman de kwaliteit van de data te borgen en te verbeteren in de organisatie en de prestaties te verbeteren.

2.2 Energiemanagementplan

De NEN-EN-ISO 50001 dient als richtlijn voor het opzetten van het Energiemanagement actieplan. Met de introductie van een energiemanagementsysteem wordt geborgd dat een volledige, betrouwbare en actuele consolidatie van de energieprestaties van Jos Scholman kan plaatsvinden. Kern van het energie- en kwaliteitsmanagementplan is continue evaluatie van de activiteiten en geconstateerde afwijkingen om verbeteringen te realiseren en zijn dan ook opgesteld volgens de Plan-Do-Check-Act cyclus zoals deze is opgenomen in de NEN-EN-ISO 50001.

2.3 Energiebeleid

Naast omzet- en winstgroei zijn voor Jos Scholman evenzeer personeelsbeleid, veiligheid, welzijn en milieu van essentieel belang.

De verantwoordelijkheden op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu vormen dan ook een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering van Jos Scholman.

Het belang van duurzaamheid is tegenwoordig een belangrijk gegeven. Om hier bewust mee om te gaan streven wij naar een CO₂-bewuste bedrijfsvoering, om van daaruit een voortdurende verbetering van ons emissiereductiebeleid en een groeiende bewustwording van de medewerkers op de te reduceren emissies van onze activiteiten te realiseren. Ons energiebeleid is gericht op het zo optimaal mogelijk inzetten van onze machines en andere bedrijfsmiddelen zodat we ons werk kunnen doen met een zo laag mogelijk energieverbruik. Met een lager energieverbruik snijdt het mes aan 2 kanten: een lager energieverbruik is goed voor het milieu vanwege de lagere CO₂-uitstoot. Daarbij zijn er door het optimaal inzetten van de bedrijfsmiddelen lagere operationele kosten.

Naast dit energiebeleid is er ook een doelstelling om het energieverbruik van de processen en werkzaamheden te verlagen doormiddel van het nemen van reductiemaatregelen.

2.4 Doelstellingen

De algemene doelstelling van het energiemanagementsysteem is om te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot van de bedrijfsactiviteiten. Hierbij dient te worden opgemerkt dat door fluctuerende hoeveelheid werk en de samenstelling van de werkzaamheden (inzet materieel) het absolute energieverbruik hoger kan zijn, terwijl het relatieve verbruik wel degelijk lager is.

De specifieke doelstelling is om de CO₂-uitstoot in 2020 met 10% te verlagen ten opzichte van 2014. Hierbij wordt uitgegaan van dezelfde hoeveelheid werk per jaar (omzet, draaiuren, kilometers en activiteitensoort) is uitgevoerd als in 2014. Hierdoor wordt de reductiedoelstelling gerelateerd aan het aantal FTE.

Voor de scope 3 emissies is de volgende doelstelling opgesteld: Jos Scholman wil in 2020 ten opzichte van 2014 25% minder CO₂ uitstoten in de keten van groenafval. Deze doelstelling is per dit jaar vervallen. Er zal nu een nieuwe doelstelling worden gevoerd, welke te maken heeft met de ketenanalyse over waterstoftractors. Deze doelstelling luidt:

“Jos Scholman wil in de periode 2020-2023 haar waterstoftractoren verantwoordelijk maken voor 10% van de gemaakte draaiuren op jaarbasis. Hiermee wordt een CO₂-reductie van gemiddeld 0,02 ton CO₂ per draaiuur bereikt.”

2.5 Uitvoering

2.5.1 Energieaspecten

De eerste stap is het inzichtelijk maken van de energieverbruikers van de organisatie en de keten waarin de onderneming actief is. Op basis van dit inzicht kan er worden gekeken op welke aspecten er resultaat valt te behalen in de reductie van CO₂-uitstoot. Dit inzicht is verwerkt in de verschillende rapportages. Periodiek (één keer in de 6 maanden) wordt deze lijst beoordeeld en getoetst op actualiteit van de werkelijke energiestromen.

2.5.2 Referentiejaar

Er is gekozen om de CO₂-footprint van 2014 te gebruiken als referentiejaar. De CO₂-emissie is uitgevoerd conform het gestelde in dit document. De betrouwbaarheid wordt gecontroleerd door een interne audit. Vanuit de geconstateerde kansen wordt gekeken welke onderdelen in aanmerking komen voor het formuleren van doelstellingen. De directie stelt uiteindelijk de doelstelling vast.

2.5.3 Reductiedoelstellingen

De algehele reductiedoelstelling wordt geformuleerd tot 2020. Vanuit deze vastgestelde algehele reductiedoelstelling worden jaarlijkse maatregelen geformuleerd. Beide worden vastgelegd in het jaarlijkse reductieplan. In dit plan worden de maatregelen benoemd die worden genomen om de doelstelling te halen en welke afdelingen verantwoordelijk zijn voor de realisatie van de maatregelen. Dit overzicht van te nemen maatregelen en verantwoordelijke afdelingen staan vermeldt in het jaarlijkse reductieplan.

2.5.4 Organisatie van de CO₂-footprint

In 2014 is Jos Scholman begonnen om de CO₂-emissies structureel in kaart te brengen. Dit heeft geleid tot het invoeren van een CO₂-reductiesysteem in het kader van de CO₂-prestatieladder. Hiervoor zijn verantwoordelijkheden (administratie, werkvoorbereiding/

calculatie, KAM-coördinator, afdeling uitvoering en afdeling werkplaats) benoemd binnen Jos Scholman onder eindverantwoordelijkheid van de directie van Jos Scholman. De KAM-coördinator is verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van de jaarrapportages, de monitoring van de emissiegegevens en de rapportage hierover aan de directie. Daarnaast is hij verantwoordelijk voor de communicatie over het CO₂-reductiesysteem, de doelstellingen en de voortgang die wordt gerealiseerd.

Boekhouding is verantwoordelijk voor het aanleveren van de facturen waarvan het gasverbruik en het elektriciteitsverbruik kunnen worden afgelezen. Ook leveren zij de uitdraai van de tankpassen en het tanksysteem, om het brandstofverbruik te kunnen vaststellen. De KAM-coördinator is er verantwoordelijk voor dat dit ieder half jaar aangeleverd wordt.

Administratie is verantwoordelijk voor de mogelijkheden van CO₂-reductie met betrekking tot woon/werk verkeer van medewerkers, inzet van privé voertuigen voor dienstreizen, efficiënter en effectievere logistieke bewegingen op de werken en andere manieren van werken (bv overnachten in de buurt van de project locatie).

De administratie is onder andere verantwoordelijk voor de inkoop van energie, afvalverwerking en dergelijke. Daarnaast assisteert zij de KAM-coördinator met zijn verantwoordelijkheden ten aanzien van verantwoording, monitoring en communicatie over het CO₂-reductiesysteem, de doelstellingen en de voortgang die wordt gerealiseerd.

De afdeling uitvoering is verantwoordelijk voor de optimale inzet van machines en personeel op de werken. Verder zijn zij verantwoordelijk voor het toezicht op de projectlocatie voor wat betreft het in de praktijk brengen van de maatregelen door de medewerkers. De afdeling werkplaats is verantwoordelijk voor het onderhoud van het materieel en het wagenpark binnen Jos Scholman.

2.5.5 Energieverbruik Jos Scholman

Twee keer per jaar (elke 6 maanden) brengt Jos Scholman haar energieverbruik in beeld. De uitvoering van deze inventarisatie vindt plaats conform het GHG-protocol voor scope 1 en 2 en de eventuele vereisten vanuit de CO₂-Prestatieladder. Tevens wordt er beoordeeld of de organisatorische grens nog actueel is.

De KAM-coördinator is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de inventarisatie, geassisteerd door de administratie. Voor de inventarisatie wordt er gebruik gemaakt van een datasheet, waarin de conversiefactoren zijn opgenomen. De onderbouwing van de gegevens in het datasheet wordt verzameld in de CO₂-map op het netwerk. Nadat de inventarisatie voor de betreffende periode heeft plaatsgevonden, voert de KAM-coördinator een kwaliteitscontrole uit op de data. Hij beoordeelt of de organisatiegrenzen juist zijn, de gegevens onder de juiste scope zijn verwerkt en of de juiste conversiefactoren zijn gehanteerd.

2.5.6 Energie reductiekansen

Iedereen binnen Jos Scholman kan ideeën voor energie/CO₂-reductie aandragen via de e-mail en/of informeel overleg. Daarnaast worden er periodiek toolbox meetings gehouden met CO₂ en de reductie van de uitstoot als onderwerp. Deze energie/CO₂-reductie kansen worden besproken in het CO₂-overleg en daar gewogen op effectiviteit. Indien blijkt dat zij mogelijk effectief zijn, worden zij toegevoegd aan het energie audit verslag.

2.5.7 Monitoren en beoordelen

Twee keer per jaar wordt de voortgang van de reductiedoelstelling en de afgeleide maatregelen en het jaarplan bepaald. De KAM-coördinator rapporteert de resultaten aan

de deelnemers van het CO₂-overleg. Directie en leden van het management. Deze rapportage omvat minimaal:

- ✓ Een overzicht van het energieverbruik en de CO₂-emissies per scope
- ✓ Een vergelijking van het energieverbruik ten opzichte van het referentiejaar
- ✓ Een analyse van opvallende toe- en afnames van het verbruik en/of CO₂-emissie
- ✓ De voortgang van en de prognose voor het behalen van de reductiedoelstelling en eventuele aanbevelingen voor preventieve of corrigerende maatregelen
- ✓ De status van eerdere preventieve of corrigerende maatregelen
- ✓ Algemene ontwikkelingen

Op basis van deze rapportage beslist de directie of bijsturing van de doelstellingen en/of aanpassing van het jaarplan noodzakelijk is.

2.6 TVB Matrix

	Taak-verantwoordelijkheid-bevoegdheid	Frequentie	KAM-coördinator	Webbeheerder	Externe adviseurs	Directie
Inzicht						
Verzamelen gegevens emissie inventaris	t	halfjaarlijks	x			
Collegiale toets op emissie inventaris	t	halfjaarlijks		x		
Accorderen van emissie inventaris	b	jaarlijks	x		x	
Opstellen emissie inventaris rapport	t	jaarlijks		x		
Evaluatie op inzicht: energie-beoordeling	t+v	jaarlijks		x		
Reductie						
Uitvoeren onderzoek naar energiereductie	t+v	halfjaarlijks	x	x		
Bepalen CO ₂ -reductiemaatregelen	t	halfjaarlijks	x	x		
Bepalen CO ₂ -reductiedoelstellingen	t	jaarlijks	x	x		
Accorderen van doelstellingen	b	jaarlijks				x
Realiseren CO ₂ -reductie doelstellingen	v	continu	x			
Monitoring & evaluatie voortgang CO ₂ -reductie	t+v	halfjaarlijks	x	x		
Communicatie						
Aanleveren informatie nieuwsberichten	t	halfjaarlijks	x	x		
Actualiseren website	t+b	halfjaarlijks		x		
Actualiseren pagina SKAO-website	t+b	jaarlijks		x		
Bijhouden interne communicatie	t+b	halfjaarlijks	x			
Goedkeuren van interne communicatie	b	halfjaarlijks				x
Goedkeuren van externe communicatie	b	halfjaarlijks				x
Participatie						
Inventarisatie mogelijk relevante initiatieven	t	halfjaarlijks	x	x		
Besluit deelname initiatieven	b	jaarlijks	x		x	
Deelname aan sectorinitiatieven	v	continu	x			
Overig						
Eindredactie CO ₂ -dossier	v	continu	x	x		
Voldoen aan eisen CO ₂ -Prestatieladder	v	continu		x		
Uitvoeren Interne Audit CO ₂ -reductiesysteem	t	halfjaarlijks		x		
Rapporteren aan management	b	halfjaarlijks	x			
Besluitvorming over CO ₂ -reductiebeleid	v	halfjaarlijks				x

2.7 Borging van het kwaliteits- en energiemangement actieplan

Jos Scholman beschikt over een veiligheidsmanagementsysteem op basis van VCA**/ISO. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de KAM-coördinator. Het kwaliteits- en energiemangement actieplan staan naast het veiligheidsmanagementsysteem. Beide onderdelen worden hierdoor meegenomen in het systeem van interne en externe audits en de jaarlijkse directiebeoordeling.

2.7.1 Interne audits

Jaarlijks wordt er een interne audit uitgevoerd. Deze audits zijn gericht op het toetsen van de effectieve en doelmatige implementatie van het energiebeleid. Daarnaast heeft het als doel om de kwaliteit van de CO₂-footprint te verhogen en een betrouwbaar beeld te krijgen van de voortgang van de reductiedoelstellingen van Jos Scholman. De interne audit richt zich op de manier waarop de gegevens zijn verzameld en verwerkt. De interne auditor stelt een audit rapport op met daarin de bevindingen van de interne audit. Er wordt verhoogde aandacht besteed aan de volgende zaken:

- ✓ Kan de CO₂-emissie inventarisatie worden geverifieerd met tenminste een beperkte mate van zekerheid
- ✓ Voldoet de inventarisatie aan de eisen gesteld in ISO14064-1
- ✓ Zijn de juiste gegevens gebruikt bij het opstellen van de CO₂-footprint (steekproefsgewijs facturen en verbruik gegevens met elkaar vergelijken)
- ✓ Aan welk niveau van de CO₂-Prestatieladder wordt er voldaan

Aanbevelingen uit de audits worden meegenomen in het jaarplan ter verbetering van het systeem.

2.7.2 Externe audits

Jaarlijks wordt Jos Scholman door een externe auditor onderzocht of zij voldoet aan de eisen van de CO₂-prestatieladder voor het niveau waarvoor Jos Scholman is gecertificeerd.

2.7.3 Directiebeoordeling

Jaarlijks vindt er een beoordeling plaats door de directie van het kwaliteitsmanagementsysteem op geschiktheid, passendheid en doelmatigheid. Hier wordt een rapportage van gemaakt, dat dienstdoet als kwaliteitsregistratie. De output van de management review is een jaarplan met daarin vermelde doelstellingen en/of verbeteringen voor het nieuwe jaar.

2.7.4 Feedback

Aan de hand van de input uit de vorige fases en het evaluatierapport van de management review kunnen doelstellingen, indien noodzakelijk worden bijgesteld en kunnen er vervolgacties worden uitgezet om de verbeteringen te realiseren. Dit is nodig om continue verbetering van het kwaliteitsmanagementsysteem te bevorderen. De terugkoppeling van de uitkomsten wordt zowel mondeling als schriftelijk naar betrokkenen verzorgd. Zij dragen zorg voor het nemen van corrigerende/preventieve maatregelen binnen hun eigen organisatieonderdeel.

3 | Communicatieplan

In dit deel van het document wordt aangegeven op welke momenten er wordt gecommuniceerd over het CO₂-reductiesysteem van Jos Scholman.

3.1 Externe belanghebbenden

Hieronder worden de externe belanghebbenden opgenoemd. Dit zijn partijen die belang hebben bij reductie van energie en van de meest materiële CO₂-emissies. Tevens zijn het potentiële partners om mee samen te werken aan CO₂-reductie. Communicatie aan de externe belanghebbenden vindt plaats via de website van Jos Scholman.

Externe belanghebbenden	Belang CO ₂ -beleid & kennisniveau
Commissaris (aandeelhouders)	De aandeelhouders hebben belang bij de CO ₂ -Prestatieladder omdat dit Jos Scholman B.V. in staat stelt om meer projecten gegund te krijgen en hierdoor meer omzet te draaien. Het kennisniveau hiervan is matig.
Rabobank	Heeft een CO ₂ -reductiebeleid en compenseert haar CO ₂ -uitstoot. Echter, heeft het bedrijf matige kennis van de CO ₂ -Prestatieladder omdat de praktische kennis ontbreekt.
Blömer Accountants	Heeft geen belang en geen kennis van de CO ₂ -Prestatieladder. Heeft zelf ook geen CO ₂ -reductiebeleid.
Klanten: Gemeentelijke organisaties Rijksoverheden Provincies Waterschappen Ontwikkelaars Bouwers	Voor de klanten is het belang en kennisniveau erg verschillend. Sommige klanten streven naar CO ₂ -reductie middels gunningcriteria in aanbestedingen, anderen blijven daarin achter. Het kennisniveau is voornamelijk matig, omdat klanten vaak geen CO ₂ -reductiebeleid hebben en hierdoor de praktische kennis ontbreekt.
Leveranciers	Voor leveranciers is het kennisniveau erg wisselend. Het belang is vaak matig. Het kennisniveau is voornamelijk matig, omdat leveranciers vaak geen CO ₂ -reductiebeleid hebben en hierdoor de praktische kennis ontbreekt.
Onderaannemers	Voor onderaannemers ligt het belang bij de CO ₂ -Prestatieladder redelijk hoog, zij hebben er zelf in werkzaamheden ook profijt van. Het kennisniveau is erg wisselend, sommige onderaannemers zijn zelf ook gecertificeerd en hebben hierdoor ook praktische kennis, anderen niet.
Regionale omgevingsdiensten	Het belang van regionale omgevingsdiensten uit zich voornamelijk in het voldoen aan de EED via de CO ₂ -Prestatieladder. Het kennisniveau is vaak middelmatig.
ZZP-ers	De ZZP-ers die voor Jos Scholman werken hebben niet veel belang bij de CO ₂ -Prestatieladder. Vaak is hun kennisniveau ook matig, omdat zij zelf geen CO ₂ -reductiebeleid hebben.
Concurrenten	Concurrenten hebben belang bij de CO ₂ -Prestatieladder. Het certificaat kan ze in staat stellen om meer aanbestedingen gegund te krijgen. Het kennisniveau is erg wisselend, afhankelijk van of de concurrent een certificaat heeft of niet.
Brancheverenigingen	Brancheverenigingen hebben belang bij de CO ₂ -Prestatieladder. Volgens de ladder moeten bedrijven

	met elkaar praten over CO ₂ -reductie, waar brancheverenigingen op in kunnen spelen. Het kennisniveau is (afgezien van het stukje over initiatieven) vaak matig.
Mediapartijen	Mediapartijen hebben geen belang bij de CO ₂ -Prestatieladder en hebben hier vaak ook weinig kennis over.

3.2 Interne belanghebbenden

Interne belanghebbenden zijn de medewerkers, het management en de acquisiteurs van Jos Scholman. Deze zullen op de hoogte gehouden worden via nieuwsberichten. Het management zal daarnaast betrokken zijn bij de besluitvorming van de te nemen reductiemaatregelen, de voortgang van de CO₂-reductie en overige hoofdzaken van het CO₂-reductiebeleid.

3.3 Projecten met gunningvoordeel

Communicatie over het CO₂-beleid van Jos Scholman betreft niet alleen het beleid van het bedrijf als geheel, maar ook het beleid ten aanzien van projecten die aangenomen zijn met gunningvoordeel. Bij deze projecten zal specifiek gecommuniceerd worden over de CO₂-uitstoot van het project als ook over de doelstelling en de voortgang in CO₂-reductie. Dit zal hoofdzakelijk gebeuren via de algemene communicatieberichten van het bedrijf. Waar nodig wordt dit aangevuld met communicatie via het werkoverleg van het project.

3.4 Communicatieplan

WAT (Boodschap)	WIE (uitvoerders)	HOE (Middelen)	DOEL- GROEP	WANNEER (Planning & frequentie)	WAAROM (doelstelling)
CO₂-footprint van bedrijf en projecten met gunningvoordeel	KAM en Marketing	Intranet, toolbox meetings	Intern	Medio maart en september	Informeren over de CO ₂ -footprint en kennis delen
CO₂-footprint van bedrijf en projecten met gunningvoordeel	KAM en Directie	Website en tijdschrift	Extern	Medio maart en september	Informeren over de CO ₂ -footprint, kennis delen en draagvlak creëren
CO₂-reductiedoelstellingen + voortgang en maatregelen voor bedrijf en projecten met gunningvoordeel	KAM en Marketing	Intranet, toolbox meetings	Intern	Medio maart en september	Bewustwording van de doelstelling en maatregelen onder medewerkers vergroten
CO₂-reductiedoelstellingen + voortgang en maatregelen voor bedrijf en projecten met gunningvoordeel	KAM en Directie	Website en tijdschrift	Extern	Medio maart en september	Bekendheid van de doelstelling en maatregelen onder externe partijen vergroten
Mogelijkheden voor individuele bijdrage, huidig energiegebruik en trends binnen het bedrijf en projecten	KAM en Marketing	Intranet, toolbox meetings	Intern	Medio maart en september	Betrokkenheid medewerkers stimuleren en medewerkers aanzetten tot CO ₂ -reductie
Communicatieberichten	KAM en Directie	Website en tijdschrift	Extern	Medio maart en september	Betrokkenheid externe belanghebbenden stimuleren
Website updaten	KAM	Website	Extern	Medio maart en september	Documenten updaten
Publicatieplicht SKAO	KAM	Website SKAO	SKAO	Jaarlijks	Publiceren van documentatie behorende bij eis 3.D.1 en jaarlijks updaten maatregelenlijst

3.5 Website

Op de website van Jos Scholman is een pagina ingericht over het CO₂-reductiebeleid van het bedrijf. Op deze pagina wordt de nodige informatie over het CO₂-beleid weergegeven en zijn de laatste versies van de documenten terug te vinden.

3.5.1 Tekstuele informatie

Op de CO₂-Prestatieladder pagina op de website bevindt zich te allen tijde up-to-date informatie over:

- ✓ Het CO₂-reductiebeleid;
- ✓ De CO₂-footprint;
- ✓ De CO₂-reductiedoelstellingen (en de voortgang hiervan);
- ✓ De CO₂-reductiesubdoelstellingen (en de voortgang hiervan);
- ✓ De CO₂-reductiemaatregelen (en de voortgang hiervan);
- ✓ Acties en initiatieven waarvan Jos Scholman deelnemer of oprichter is;
- ✓ Een verwijzing naar de bedrijfspagina op de website van de SKAO;

De voortgang zal beschreven worden middels het publiceren van de halfjaarlijkse communicatieberichten. Om daadwerkelijk transparant te kunnen zijn over deze voortgang, zullen de communicatieberichten minimaal twee jaar op de website zichtbaar blijven.

3.5.2 Gedeelde documenten

Tevens bevinden zich op deze pagina te allen tijde de meest actuele versies van onderstaande documenten (te downloaden als PDF).

- ✓ Communicatiebericht (eis 3.C.1)
- ✓ Het CO₂-Beleid (eis 2.C.3., 3.B.1, 3.B.2. & 3.D.1)
- ✓ Certificaat CO₂-Prestatieladder

3.5.3 Website SKAO

Op de website van de SKAO bevinden zich te allen tijde de meest actuele versies van onderstaande documenten:

- ✓ Actieve deelname initiatieven (eis 3.D.1)
- ✓ Ingevulde maatregelenlijst
- ✓ Meest materiële scope 3 emissies (eis 4.A.1_2)
- ✓ Ontwikkelingsproject (eis 4.D.1)
- ✓ Sector-breed CO₂-emissie-reductieprogramma (eis 5.D.3)

Op de website van de SKAO dient elk document een PDF te zijn met vermelding van een versienummer, een handtekening van de autoriserende verantwoordelijke manager en de autorisatiedatum.

4 | Participatie sector- en keteninitiatieven

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. Het bedrijf dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

4.1 Inventarisatie initiatieven

Om te bekijken welke sector- en keteninitiatieven relevant zouden kunnen zijn voor de Jos Scholman is de website van de SKAO geraadpleegd (https://www.skao.nl/initiatieven_programma). Hier is een compleet overzicht van alle initiatieven en reductieprogramma's te vinden. Eventuele geschikte initiatieven zijn besproken met de projectleider en met het management. Aangezien Jos Scholman aan meerdere initiatieven deelneemt is dit alleen ter inspiratie geraadpleegd.

Jaarlijks wordt er door de projectleider en het Management geëvalueerd of deelname aan de initiatieven nog steeds als relevant en actueel wordt gezien en/of dat er eventuele andere geschikte initiatieven van toepassing kunnen zijn.

4.2 Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen op het gebied van CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten en presentaties van het bedrijf in de werkgroep kunnen tegenover de auditor dienen als bewijs van actieve deelname.

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op zeker moment niet meer relevant zijn voor het bedrijf (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

4.3 Lopende initiatieven

Stichting Nederland CO₂ Neutraal

Door Jos Scholman wordt deelgenomen aan het initiatief Nederland CO₂ Neutraal. Dit initiatief richt zich op het inspireren van de deelnemers, het vergroten van kennis over CO₂-reductiemogelijkheden en het vergroten van een duurzaam netwerk. Zij doet dit middels vierjaarlijkse middagprogramma's en het faciliteren van werkgroep bijeenkomsten. Onderstaand treft u een overzicht van het jaarlijks budget voor het initiatief Nederland CO₂ Neutraal aan. Om deze deelname te bewijzen worden de volgende documenten bewaard:

- Intentieverklaring Nederland CO₂ Neutraal
- Presentielijsten en huiswerk workshops

Omschrijving	Eenheid	Budget
Inzet medewerkers	16 uur (€ 100,- per uur)	€ 1.600,00
Contributie	Jaarlijks	€ 1.247,00
Totaal		€ 2.847,00

Ontwikkeling Waterstof Trekkers

Jos Scholman is in de afgelopen jaren betrokken geweest bij de verdere ontwikkeling van waterstoftrekkers. Hierbinnen hebben zij een zeer actieve rol gehad, waarvan de uiteindelijke (eerste) lancering van de waterstoftrekkers in oktober 2020 het resultaat was. Het gebruik van groene waterstof levert een aanzienlijke CO₂-reductie op in scope 1 ten opzichte van diesel en/of benzine. De tractoren zijn verrijkt met een waterstoftank, waarbij de oude basis behouden is. Ze zijn dus hybride en kunnen hierdoor bij afstanden met een lagere capaciteitsbehoefte waterstof gebruiken. Op het moment dat de capaciteitsbehoefte hoger wordt, schakelt de trekker vanzelf over naar dieselaandrijving.

De ontwikkeling is een samenwerking geweest tussen Jos Scholman Beheer B.V., New Holland en Blue Fuel Solutions . Bewijsstukken van de samenwerking zijn:

- De gerealiseerde waterstoftrekkers;
- De gegeven presentatie en opname van het lanceringsevenement;
- Interviews gegeven over deze waterstoftrekkers;

Het geïnvesteerde budget in de trekkers zelf komt neer op ongeveer €70.000. Hierbij zijn nog niet de tijdsinvesteringen meegenomen die benodigd waren voor overleg, PR en marketing. Jos Scholman zal in de aankomende jaren betrokken blijven bij de verdere uitrol van deze trekkers binnen Nederland.

Ontwikkeling Waterstofstation

Daarnaast is Jos Scholman op het gebied van waterstof ook met een andere, regionale ontwikkeling bezig. Dit betreft de ontwikkeling van een waterstoftankstation in Nieuwegein. Hiermee dragen ze bij aan het algehele waterstofnetwerk in Nederland, dat op het moment van schrijven nog minimaal ontwikkeld is (vijf tankstations). Dit is een belangrijke hindering in de verdere ontwikkeling van waterstof als alternatieve brandstof binnen de mobiliteitssector, transport en binnen materieel in Nederland. Hiervoor is Jos Scholman veel met overheden en andere partijen in conclaaf geweest, onder andere met (de omgevingsdienst van) gemeente Nieuwegein in het kader van veiligheid en vergunningverlening. Deze laatste is inmiddels rond en wordt nu in maart 2021 gerealiseerd.

Het waterstofstation zal zo'n 250.000 ton waterstof per jaar omzetten, door een elektrolyser plaatselijk neer te zetten. Dit apparaat zet de stroom van een nabijgelegen zonnepanelenveld om naar waterstof. Het wordt vervolgens met een pijpleiding naar locatie (tankstation) getransporteerd. Daarnaast bestaat de samenwerking uit drie andere bedrijven van het industrieterrein Plettenburg in Nieuwegein:

- KWR Water BV
- Allied Waters BV
- Hysolar BV

Bewijsstukken van de samenwerking zijn:

- Interviews gegeven over het waterstoftankstation
- Artikelen
- Documentatie proces

5 | Stuurcyclus

Het CO₂-beleid kent cycli van een half jaar, waarin de volgende zaken geïnventariseerd worden:

- ✓ De gegevens voor de CO₂-footprint verzameld worden;
- ✓ Beoordeeld wordt of de emissiefactoren nog actueel zijn;
- ✓ Er significante veranderingen in het bedrijf zijn welke een impact op de footprint kunnen hebben;
- ✓ Beoordeeld wordt of herberekening van emissies van voorgaande jaren vanwege deze veranderingen nodig is;
- ✓ De voortgang van de CO₂-reductie en behalen van de doelstelling bepaald wordt.

Vervolgens wordt beoordeeld of sturing op de doelstelling en maatregelen nodig is, in de vorm van het aanscherpen van de doelstelling wanneer deze (te) eenvoudig behaald wordt, of in de vorm van het nemen van extra maatregelen wanneer bepaalde maatregelen niet mogelijk bleken te zijn en de doelstelling niet gehaald dreigt te worden. Hierover wordt vervolgens intern en extern gecommuniceerd. Daarnaast wordt de nuttige toepassing van het sector- of keteninitiatief in de afgelopen periode geëvalueerd. Hieronder is een zogenoemde PCDA-cyclus weergegeven, waarin de verschillende fasen van het CO₂-reductiebeleid zijn weergegeven.

Disclaimer & Colofon

Uitsluiting van juridische aansprakelijkheid

Hoewel de informatie in dit rapport afkomstig is van betrouwbare bronnen en exceptionele zorgvuldigheid is betracht tijdens het samenstellen van deze rapportage kunnen De Duurzame Adviseurs geen juridische aansprakelijkheid aanvaarden voor fouten, onnauwkeurigheden, ongeacht de oorzaak daarvan en voor schade als gevolg daarvan. De borging en uitvoering van de opgestelde beoogde doelen en maatregelen aanwezig in dit rapport liggen bij de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever. Voor het niet behalen van doelen en/of het onjuist aanleveren van data door de opdrachtgever, kunnen De Duurzame Adviseurs niet aansprakelijk worden gesteld.

In geen enkel geval zijn De Duurzame Adviseurs, haar eigenaren en/of medewerkers aansprakelijk ten aanzien van indirecte, immateriële of gevolgschade met inbegrip van gederfde winst of inkomsten en verlies van contracten of orders.

Bescherming intellectueel eigendom

Het auteursrecht op dit document berust bij De Duurzame Adviseurs of bij derden welke bij toestemming deze documentatie beschikbaar hebben gesteld aan Aannemingsbedrijf Jos Scholman.

Vermenigvuldiging in wat voor vorm dan ook is alleen toegestaan door voorafgaande toestemming door De Duurzame Adviseurs.

Ondertekening

Auteur(s):	Simone Barents, De Duurzame Adviseurs
Kenmerk:	CO ₂ -Managementplan
Datum:	26 November 2020
Versie:	1.0
Verantwoordelijke manager:	Hans Kooijman

Handtekening autoriserende manager:
